

[Dohrmann]

få den klåret. Det er en skamplet på de to nordiske lande, at en sådan strid kan opstå.

Ministeren for nordiske anliggender (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke for den enstemmige tilslutning til disse to forslag og også for de udtalelser, der er faldet angående det nordiske samarbejde.

Med disse forslag styrkes den parlamentariske indflydelse og det parlamentariske ansvar. Ved sammenlægning af budgetterne og sekretariatene skulle vi nå frem til at kunne stå bag disse fine ord, rationalisering, effektivisering og også det sidste udtryk, vitalisering.

Jeg er glad for de udtalelser, fru Aase Olsen som nyt medlem, der oplever Nordisk Råd i dets fornyede skikkelse, kom med. Det er egentlig et resultat af denne fornyelse, der er godt i gang. Hvis man ikke i nordisk regie hos de parlamentarikere, der har siddet, også fra dansk side, og udarbejdet Benkowrapporten, havde haft dette udsyn, dette vidsyn og denne fornemmelse af behovet for vitalisering, var vi ikke nået frem til dette resultat. Derfor er jeg optimistisk med hensyn til, at ordene holder.

Inden jeg går videre med kommenteringen af de enkelte indlæg, vil jeg sige, at det er rigtigt på dette sted, på dette tidspunkt at rette en hjertelig tak til mine kolleger i ministerrådet for forståelse for, at forudsætningen fra dansk side for at gå ind i drøftelsen af dette var, at sekretariatet blev samlet i København. Vi er meget taknemlige for denne forståelse.

Hr. Jens Peter Jensen var inde på problematikken med den almindelige tendens til stigning i antallet af offentligt ansatte, vi har oplevet. Her er det gået, som det er gået i Danmark med hensyn til offentligt ansattes fremmarch, at et medarbejdertal, som i dag ligger omkring 100, nu går ned til en maksimumsstørrelse på 84.

Fru Karen Thurøe Hansen var inde på spørgsmålet om effektivisering. Det lægger jeg også megen vægt på, fordi fru Karen Thurøe Hansen ligesom hr. Jens Peter Jensen har lang tids erfaring fra det nordiske samarbejde. På den baggrund tror jeg, vi i fællesskab kan glæde os over, at det nordiske samarbejde står over for nye udfordringer. Man

har fået et redskab i hænde, så vi virkelig kan effektivisere det.

Må jeg kort sige, at det er korrekt, at det spørgsmål, hr. Dohrmann rejste, ikke direkte har tilknytning til disse forslag. Det har det i nordisk ministerråds regie, hvor alle spørgsmål selvfølgelig kan tages op til drøftelse, og på vores møde forleden dag i Mariehamn var netop dette problem til overvejelse. Vi gør, hvad vi kan, og det er mit indtryk, at parterne er ved at nærme sig hinanden, så denne sag skulle kunne lykkes og ende positivt.

(Kort bemærkning).

Jimmy Stahr (S):

Sådan som debatten er gået, kunne man måske foreslå, at sagerne gik direkte til anden behandling uden udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går forslagene direkte til anden behandling (henholdsvis anden (sidste) behandling).

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner.

(Fremsat 6/11 85).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Hvert år overføres der en række opgaver til hjemmestyret, som så bliver den regelfastsettende myndighed. 1. november i år vedtog et enigt folketing at overføre store dele af

[Qvist Jørgensen]

KGH til hjemmestyret. Det er lige så sikkert, at der hvert år efterfølgende kommer en lov om at forøge bloktilskuddet til Grønland med det beløb, det pågældende område hidtid har kostet staten, og samtidig reduceres statstilskuddet med et tilsvarende beløb. Det er jo, hvad nr. L 61 handler om.

Vi har noteret os, at landstinget har tiltrådt forslaget, og da socialdemokratiet stemte for overførsel af opgaverne 1. november, kan vi også støtte det fremsatte lovforslag.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Lovforslag nr. L 61 vedrørende Grønland kan vi tilslutte os i den konservative gruppe. Forslaget går ud på, at selv om Grønlands hjemmestyre efterhånden overtager mere og mere, skal der stadig væk gives tilskud fra Danmark, og det skal for 1986 og 1987 reguleres med samme faktor som bevillingerne til ministeriet for Grønlands nettodriftsudgifter, eksklusive forrentning og afskrivning, og det bliver reguleret på grundlag af pris- og lønstigninger.

Vi kan tilslutte os forslaget.

Jens Peter Jensen (V):

Da venstres ordfører, hr. Povl Brøndsted, på grund af andre parlamentariske gøremål ikke kan varetage hvervet som ordfører, skal jeg på venstres vegne give anbefaling af forslaget, idet jeg konstaterer, at det er en konsekvens af § 5 i hjemmestyreløven og en konsekvens af lovforslag nr. L 10, som er til behandling.

Hjemmestyret har tiltrådt forslaget, og venstre kan også medvirke til dets fremme.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Dette er den årlige ændring af lov om tilskud til det grønlandske hjemmestyre og de grønlandske kommuner. Ved vedtagelsen 1. november er, som de forrige ordførere har sagt, den resterende del af kgl. grønlandske handel overført til hjemmestyret. Efter sædvane ændres reduktionen af statstilskuddet for de kommende år i forbindelse med overdragelsen. Ligesom andre ordførere har vi noteret os, at lovforslaget er tiltrådt af Grønlands landsting i efterårssamlingen 1985, og det plejer at berolige os.

Jeg har alligevel et spørgsmål til ministeren. Normalt lytter jeg ikke til rygter, men

jeg har hørt, at man har glemt at forhandle noget omkring flyvepladsen i Narssarsuaq. Jeg vil bede ministeren om at afkræfte dette løse rygte, jeg har hørt ude i byen. Der er nogle ting med tallene, jeg meget gerne vil have at vi ser på under udvalgsbehandlingen, og jeg vil vende tilbage dér.

Aase Olesen (RV):

Også det radikale venstre kan anbefale lovforslaget til en positiv udvalgsbehandling.

Birgith Mogensen (CD):

Ved det lovforslag, som her foreligger, stilles der forslag om ændring af tilskuddet til Grønlands hjemmestyre som følge af, at hjemmestyret pr. 1. januar 1986 overtager den resterende del af KGHs virksomhed samt ansvaret for anlæg og drift af lufthavne i Grønland. Lovforslaget må således ses i direkte sammenhæng med den nylig vedtagne lov for Grønland om forsyning, trafik, postbesørgelse m.v.

Jeg finder det glædeligt, at hjemmestyret nu får ansvaret for hele KGH, og at der ved forhandlingerne mellem staten og hjemmestyret har kunnet opnås enighed om de økonomiske vilkår herfor. Som det fremgår af lovforslaget, er der tale om en reduktion af statstilskuddet, idet de områder, der overdrages til hjemmestyret, giver underskud, når man ser bort fra afskrivning og forrentning.

Med disse bemærkninger vil CD gerne anbefale lovforslaget.

Albrechtsen (VS):

Det er teknisk en meget vanskelig sag at tage stilling til, om de udgifts- og indtægtsberegninger, som er foretaget i forbindelse med opgaveoverførslerne, er rimelige, for slet ikke at tale om de overførsler, som nu sker, sammenholdt med dem, der er sket tidligere. Det er derfor ikke helt let at afgøre, om tallet, 901,4 mill. kr., er fremkommet på en tilfredsstillende måde.

Da KGHs produktions- og salgsvirksomhed skulle overføres, nåede man frem til, at der skulle ske en forhøjelse af tilskuddet på 105,2 mill. kr. for at tage højde for produktions- og salgsvirksomhedens driftsudgifter og forpligtelser. Allerede før de 105,2 mill. kr. blev fastsat ved lov i 1985, var der en hel del tvivl om, hvorvidt det beløb var tilstrække-

[Albrechtsen]

ligt, og ministeren havde vist endda lagt ud med at foreslå et mindre beløb. Til sidst endes man om en forhøjelse på 34 eller 35 mill. kr., så vidt jeg husker, så man nåede op på de 105 mill. kr.

Der var også det problem med den lov, der blev vedtaget i 1985, at spørgsmålet om driftskapitaltilskuddet efter 1987 ikke blev afklaret, så det i hvert fald dengang stod åbent. Jeg ved ikke, om der foreligger nyt om det spørgsmål.

Hvad angår tilskuddet til salgs- og produktionsvirksomheden, har de betænkeligheder, der var dengang, om, hvorvidt de 105,2 mill. kr. var for lidt, fået yderligere styrke. Så vidt jeg er orienteret, var ministeren i hvert fald gjort opmærksom på de problemer, der kunne opstå med de 105,2 mill. kr.

Jeg mener, at man fra grønlandsk side dengang gjorde opmærksom på, at behovet snarere måtte beregnes til noget i nærheden af 169-170 mill. kr. eller deromkring. Det var det minimalt nødvendige, og så vidt jeg har forstået udviklingen, har det også vist sig, at det var et beløb på det niveau, der var det rigtige. Der har bl.a. været foretaget et alt for optimistisk skøn over tilgangen af råvarer og torsk osv. Det har vist sig ikke at kunne stå mål med de forventninger, ministeren åbenbart har lagt til grund, og det rammer jo produktionsvirksomhederne, når råvarerne ikke er til stede i tilstrækkeligt omfang.

Jeg mener, at de problemer må løses, for at vi kan være sikre på, at de godt 900 mill. kr. er korrekte. Jeg har den fornemmelse, at 50, 60, måske 70 mill. kr. mere er det rigtige, hvis man skal sikre de principper, der ligger i opgaveoverførslen, nemlig at man skal dække de udgifter og forpligtelser, som der ved opstår for hjemmestyrets vedkommende.

Hvis de problemer bliver løst, vil VS naturligvis stemme for forslaget ved tredje behandling.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg kan meddele, at kristeligt folkeparti fuldt ud kan tilslutte sig det af ministeren fremsatte forslag, og vi vil medvirke til en hurtig udvalgsbehandling.

Jeg vil ikke undlade at notere, at forslaget jo er en konsekvens af tidligere vedtagne forslag, som kristeligt folkeparti har tilsluttet

sig. Endvidere har vi noteret os, at Grønlands landsting har tilsluttet sig dette forslag.

Dohrmann (FP):

Særlig hvad angår de økonomiske ydelser, er ministerens forslag særdeles kontant.

Fremskridtspartiet har aldrig lagt skjul på, at vi mener, at de bevillinger, der ydes til Grønland, er alt for høje, selvfølgelig set i forhold til, hvad grønlænderne reelt får ud af de penge, som danske skatteydere møjsommeligt må skrabe sammen og sende derop. Derfor kan vi naturligvis ikke støtte ministerens forslag, som det foreligger.

Jeg vil gerne gentage, at vi flere gange har foreslået, at der bliver ydet et tilskud på finansloven, som ubeskåret tilfalder hjemmestyret, og så må man deroppe fordele det, som man nu skønner. Men vi har så heller aldrig lagt skjul på, at det beløb skulle reduceres væsentligt sammenlignet med de overførsler, der finder sted i dag.

Det skal selvfølgelig også ses i lyset af, at der stadig væk i Grønland føres en diskussion om eventuelle olieforekomster og andre mineralske råstoffer, som måtte dukke frem til jordens overflade en skønne dag. Det er ikke ret længe siden, vi så formanden for hjemmestyret, Jonathan Motzfeldt, udtale, at hvis man fandt nogle olieforekomster i Østgrønland, så ville han da sætte et meget stort spørgsmålstejn ved rettighederne til disse forekomster. Her synes jeg blot, at vi skulle være så ærlige over for os selv, at vi kunne sige fra dansk side, at der er en utrolig dobbeltmoral ved, at man år efter år fra Grønlands side forsøger at få bevillingerne fra Danmark forøget – og det gør man inden for rigsfællesskabets rammer – samtidig med at man postulerer, at hvis der skulle være nogle værdier deroppe, så tilhører de Grønland.

Jeg ved også godt, at det ikke er alle i Grønland, der har den opfattelse, det skal siges retfærdigvis, men jeg synes også, at ministeren skal have den kritik, selv om ministeren, sidste gang vi behandlede et Grønlandsforslag, satte disse ting en smule på plads. Det, ministeren skal kritiseres for, er, at ministeren er slået ind på tanken om, at 50 mill. kr. af de penge, der kommer ind ved salg af Kryolitselskabets aktier, skal tilfalde grønlænderne. Hvorfor skal de det? Hvis man lever inden for et rigsfællesskab – og

[Dohrmann]

det postulerer man jo ellers – hvorfor skal man så lave disse forskelle og sige, at 50 mill. kr. af beløbet skal sendes til Grønland? Jeg synes, at eksempelvis borgerne i Ringkøbing amt med akkurat lige så stor ret kunne være kommet og have sagt: ja men vi vil da også gerne have 50 mill. kr. af de penge.

Derfor kan vi ikke tilslutte os lovforslaget, og jeg synes, selv om det er med beklagelse, at jeg må sige det, at man i visse kredse i Grønland er direkte – jeg ved ikke, om det er for stærkt et udtryk at bruge, men jeg bruger det alligevel – umoralsk, ved at man i ly af rigsfællesskabet kræver ind den ene gang efter den anden, og så snart man så finder frem til nogle ting, som man i Grønland engang i fremtiden måske kan få en rimelig indtægt af, så kommer man og hævder, at det tilhører altså os. Det er ikke solidarisk over for de danske skatteydere, som nu i mange, mange år har bevilget store beløb til Grønland, og set i lyset heraf siger vi nej til dette lovforslag.

Steenholdt (Grønl.):

Jeg skulle bare meddele, at dette lovforslag var blevet behandlet i Grønlands hjemmestyre, i landstinget, og at det var blevet enstemmigt vedtaget at sende dette forslag videre til folketinget. Derfor vil jeg bare ønske velvillig behandling her i salen.

Til hr. Dohrmann vil jeg sige, at det er rigtigt, at der også findes mennesker i Grønland, som sætter megen pris på rigsfællesskabet. F.eks. i forbindelse med Grønlands rigdomme tænker i hvert fald vores parti, at det er rigsfællesskabets' eje, og det skulle de øvrige ligeledes gøre og ikke tænke: det er vores, og de andre må ikke røre ved det. Den slags tale vil jeg i hvert fald ikke føre i Grønlands landsting.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Jeg siger tak for de mange venlige og positive ord, der blev sagt om lovforslaget. Egentlig er det jo ejendommeligt og også lidt historisk spændende, at overfladen af en masse forhandlinger om meget komplicerede forhold giver sig udtryk i et enkelt lovforslag, som så godt som alle i folketinget slutter op om. Det er jeg glad for, det synes jeg er positivt i sig selv.

Jeg vil godt sige et par ord til fru Hanne Thanning Jacobsen og til hr. Albrechtsen og også til hr. Dohrmann. Hr. Dohrmann og hr. Albrechtsen er jo som normalt, når vi behandler Grønlandslove, af modsatte opfattelser, idet hr. Albrechtsen synes, at Grønland får for lidt, og hr. Dohrmann synes, at Grønland får for meget.

Til fru Hanne Thanning Jacobsen vil jeg sige, at det er ganske svært at udarbejde disse bloktilskudsregler, fordi de i høj grad må bero på et skøn. Fru Hanne Thanning Jacobsen har hørt et rygte om Narssarsuaq, og for at man ikke skal gå rundt og leve på rygter, vil jeg gerne oplyse, hvad der i den sag er kendsgerningerne. Da vi skulle regne ud, hvor stor en del penge man skulle have til Grønland i forbindelse med overtagelsen af Narssarsuaq, byggede vi det på et 3-årigt forløb, altså hvor mange penge man inden for de sidste 3 år havde brugt til Narssarsuaq, regnede gennemsnittet ud og fandt ud af, hvis jeg husker rigtigt, at 3,1 mill. kr. går til Narssarsuaq. Det var så et uheld, at man havde fundet ud af, at der netop i 1986 er brug for nogle ekstraordinære forbedringer på 8,5–9 mill. kr., hvis man tager det hele på én gang. Det er noget med en brandbil til et par millioner kroner og noget, der skal ordnes ved landingsbanen. Grønland har i en forhandling, vi havde for en 14 dages tid siden, haft det synspunkt, at bloktilskuddet så skulle forøges med dette beløb, hvor vi fra dansk side har haft det synspunkt, at det var indregnet, for de 3,1 mill. kr. vil man jo få fra nu af og altid. Så er det naturligvis uheldigt – ingen kunne vide det – at man får brug for et så forholdsvis stort beløb det allerførste år. Men man får det altså udlignet ved, at dette bloktilskudsbeløb fortsætter ud i al evighed. Det er blevet forhandlet, og sådan som jeg har opfattet spørgsmålet, tror jeg, at det stort set er afsluttet. Men det er altså ikke et rygte, det er rigtigt, at vi har haft spørgsmålet forhandlet.

Må jeg til hr. Albrechtsen sige, at de 105 mill. kr. til produktions- og eksportsektoren, som hr. Albrechtsen rigtigt sagde, byggede på en forhandling, en lang og en kompliceret forhandling, som også måtte indeholde nogle skøn. Der står i aftalen, at begge parter er i stand til at forlange, at man genforhandler beløbene. Grønland har allerede meddelt, at man ønsker at genforhandle et beløb af stør-

[Ministeren for Grønland]

relsen 55 mill. kr. oven i de 105 mill. kr., fordi man foreløbig mener, at året 1985 i al fald vil give et underskud på 160 mill. kr. Vi har hertil svaret, at det er naturligtvis en legitim ret for Grønland at ønske det genforhandlet, men vi har ment, at det måske var praktisk at se regnskabet for hele året 1985, inden vi tager sagen op for alvor. Det er vi enige med Grønland om, og når vi når hen på foråret, må vi drøfte det igen og se, hvad det faktiske regnskab blev. Men dermed har vi ikke sagt, at vi ønsker at forøge bevillingerne, for inden for den samlede Grønlandsramme måtte jeg jo afholde udgifterne, hvis det havde været mig, der var ansvarlig for det, og det er også vores synspunkt, at sådan må det være i Grønland.

Til hr. Albrechtsen også lige det, at det altså er, som det blev sagt, teknisk vanskelige forhandlinger, men i den sidste ende er det et spørgsmål om skøn, hvor vi gør det med den bedste vilje fra grønlandsk og dansk side, og derefter et spørgsmål om ansvaret. I og med at det grønlandske hjemmestyre har overtaget et område, må vi have så meget respekt for det, at det har ansvaret for alvor.

Må jeg endelig sige til hr. Dohrmann, at hr. Steenholdt jo allerede har svaret med hensyn til olieindtægterne i Grønland, og det vil jeg derfor ikke tage op her. Men jeg har hørt meget om de berømte 50 mill. kr. i forbindelse med Kryolitselskabets salg. Det er første gang, jeg har hørt et synspunkt som det, hr. Dohrmann udtrykker, og det er da også rart, at det kommer ind i debatten.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg vil godt sige ministeren tak for, at der vil ske det, at man over for det grønlandske hjemmestyre, når regnskaberne foreligger, er indstillet på fra dansk side at drøfte spørgsmålet om de problemer, som er opstået. Det vil jeg gerne sige ministeren tak for. Jeg kan dog ikke på stående fod sige, om det vil føre til, at VS vil kunne stemme for lovforslaget. Det må vi bedømme lidt nærmere.

Så kan jeg ikke lade være med at komme med den kommentar til hr. Dohrmann, at jeg synes, det i virkeligheden var nogle utrolig kyniske betragtninger, som hr. Dohrmann kom med. Jeg bliver nødt til at gøre hr. Dohrmann opmærksom på, at det faktisk

ikke var den grønlandske befolkning, der oprettede rigsfællesskabet. Det var faktisk Danmark, der koloniserede Grønland, og det er Danmark, der i enhver henseende har haft ansvaret for den udvikling, man har iværksat i Grønland. Nu har hr. Dohrmann så fundet ud af, at den udvikling, som den danske stat i enhver henseende har ansvaret for, altså har vist sig at føre til, at det er blevet en underskudsforretning for den danske stat. Det var jo ikke meningen med kolonimagtens bestræbelser. Meningen for kolonimagten i sin tid var sikkert, at det skulle være en overskudsforretning. Det blev altså forretningsmæssigt en fejlinvestering, og så er hr. Dohrmanns kyniske svar, at så må grønlænderne sejle deres egen sø. Ja, det er konklusionen i hr. Dohrmanns bemærkninger: så må grønlænderne sejle deres egen sø. Hr. Dohrmann skal i hvert fald ikke være med til at løse de problemer, som hans stat har været med til at skabe, og som den har det fulde ansvar for. Hr. Dohrmann er her som i alle andre sammenhænge gennemgribende asocial i sin tankegang.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg skal ikke forsvare de ting, der er foregået i Grønland for mange år siden, og heller ikke danskernes handle måde på det tidspunkt, men nu har jeg jo bl.a. siddet i hjemmestyrekommisionen, og dengang blev det kraftigt pointeret fra Grønlands side, at man ønskede at fortsætte inden for rigsfællesskabets rammer, og det er selvfølgelig i lyset heraf, det hele skal ses.

At jeg skulle være kynisk, har jeg dermed tilbagevist, men jeg mener faktisk, at det er VS, der er yderst kynisk, nemlig over for de danske skatteydere, ved at man kritikløst står her og råber på forhøjede bevillinger, som danske skatteydere skal knokle for at sende til Grønland, mens grønlænderne samtidig hævder, at hvis de finder noget, der er noget værd deroppe, så tilfalder det grønlænderne. Det er kynisk, og det er det, hr. Albrechtsen tilslutter sig.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Jeg skal ikke starte en lang historisk diskussion med hr. Albrechtsen, men bare slå fast, at fra den 5. juni 1953 er al snak om

[Ministeren for Grønland]

kolonistyre totalt forældet. I den grundlov, vi har nu, står der i § 1, at grundloven gælder for alle dele af det danske rige, og det gælder også Grønland, og dermed er al kolonisnak færdig.

Men også før den tid, tilbage fra 1721, har det faktisk, hr. Albrechtsen, hvad ethvert studium af historien vil vise, været dansk kolonipolitik i Grønland, at man ikke skulle tjene penge på Grønland, men at det skulle hvile i sig selv. Sammenlignet med andre kolonimagter tror jeg at Danmark historisk har gjort en ganske udmærket indsats, som der ikke er nogen grund til at være ked af. Men fra den 5. juni 1953 er det forældet at tale om kolonipolitik.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 8. oktober 1985 blev nedsat til behandling af lovforslag om Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af bistandsloven og børnetilskudsloven. (Ændringer som følge af ændringer i myndighedsloven).
(Fremsat 6/11 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Ved fremsættelsen af dette lovforslag fra socialministeren gik jeg med spænding i gang med at læse forslaget. Det gjorde jeg ikke mindst på baggrund af, at socialministeren, da vi behandlede myndighedsloven i foråret, jo flere gange var på talerstolen og forklarede folketingset, at vi ville løbe ind i mange,

mange sociale problemer, når vi nu vedtog reglerne om fælles forældremyndighed.

Nogle problemer vil der selvfølgelig altid være, vi vil altid komme ud for nogle justeringer i lovgivningen. Men hvis vi ser på ministerens forslag, må vi jo konstatere, at der faktisk ikke lægges op til en eneste ændring af bistandsloven, der er en følge af fælles forældremyndighed. De to ændringer, der lægges op til, har ikke noget med den fælles forældremyndighed at gøre, og for så vidt angår børnetilskudslovgivningen nøjes man med det, man kalder en tydeliggørelse af lovgivningen. Der lægges i øvrigt ikke op til ændringer andre steder i den sociale lovgivning, så man må vel nok sige, at socialministeren måske pustede sig rigeligt op under forhandlingen om myndighedsloven.

Men vi vil gerne se på detaljerne i lovforslaget i socialudvalget. Når jeg siger detaljerne, så mener jeg også, at vi gerne vil se på, om det lovforslag, socialministeren her har fremsat, nu egentlig er tilstrækkeligt. Jeg er i tvivl med hensyn til, om det ikke kan tænkes, at vi andre steder i den sociale lovgivning eventuelt skal have justeret lovgivningen, så den passer til reglerne om fælles forældremyndighed og passer til det, der hele tiden har været vores målsætning, nemlig beskyttelsen af, selvfølgelig alle parter, men ikke mindst beskyttelsen af den enlige forsøger. Det mener jeg vi alle er optaget af og bør være optaget af.

I den forbindelse kunne jeg komme med det lille hjertesuk som afslutning, at det jo er lidt sent, socialministeren kommer med forslaget. Allerede i foråret skrev vi i betænkningen, at det flertal, der gennemførte lovgivningen, forventede, at der ville komme en følgelovgivning inden den 1. januar 1986. Vi kunne i hvert fald allerede have været en måned henne i behandlingen af følgelovgivningen i dag. Jeg synes, det havde været rart, om vi havde haft en måned mere til det.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Dette lovforslag, nr. L 60, om ændring af bistandsloven og børnetilskudsloven, fremsat af socialministeren, vedrører ændringer som følge af ændringer i myndighedsloven.

For det første skal det sociale udvalg i fornødent omfang udpege en egnet indehaver af forældremyndigheden, hvis ingen har foræl-